

EUROOPAN YHTEISÖJEN KOMISSIO

Bryssel 11.11.2002
KOM(2002) 619 lopullinen

**KOMISSION KERTOMUS NEUVOSTOLLE, EUROOPAN PARLAMENTILLE JA
TALOUS- JA SOSIAALIKOMITEALLE**

**yhteisön osallistumisesta Euroopan audiovisuaalisen observatorion toimintaan
22 päivänä marraskuuta 1999 tehdyn neuvoston päätöksen 1999/784/EY
täytäntöönpanosta**

**KOMISSIION KERTOMUS NEUVOSTOLLE, EUROOPAN PARLAMENTILLE JA
TALOUS- JA SOSIAALIKOMITEALLE**

**yhteisön osallistumisesta Euroopan audiovisuaalisen observatorion toimintaan
22 päivänä marraskuuta 1999 tehdyn neuvoston päätöksen 1999/784/EY
täytäntöönpanosta**

SISÄLLYSLUETTELO

Esipuhe	3
I Johdanto	4
II Yhteisön osallistuminen observatorion toimintaan.....	4
III Neuvoston päätöksen täytäntöönpano.....	5
3.1 Osallistumisen virallistaminen.....	5
3.2 Yhteisön rahoitustuki	6
IV Observatorion yleinen toiminta.....	7
4.1 Markkinointi ja rahoitus.....	7
4.2 Lainsäädäntö	8
V Observatorion tiedotustoiminta.....	9
5.1 Markkinointi ja rahoitus.....	10
5.2 Lainsäädäntö	10
5.3 Internet	10
5.4 Muu tiedotustoiminta ja kokoukset.....	11
VI Päätelmät	11
Liite 1: Observatorion tärkeimmät markkinoita ja rahoitusta koskevat raportit.....	12
Liite 2: Observatorion tärkeimmät lainsäädäntöä koskevat raportit.....	13
Liite 3: Observatorion järjestämät seminaarit.....	15

ESIPUHE

1. Tämä kertomus käsittelee yhteisön osallistumisesta Euroopan audiovisuaalisen observatorion toiminnasta tehdyn neuvoston päätöksen 1999/784/EY¹ täytäntöönpanoa. Kyseessä on välikertomus, jossa kuvataan komission ja observatorion kahdenvälisiä suhteita ja esitetään tärkeimmät toimet, jotka observatorio on toteuttanut kyseisen neuvoston päätöksen hyväksymisen jälkeen.
2. Kertomuksen II luvussa mainitaan syyt yhteisön osallistumiselle observatorion toimintaan ja viitataan samanaikaisesti Eurostatin kehittämään tilastotietojen perusrakennetta koskevaan hankkeeseen.
3. Kertomuksen III luvussa esitetään yhteenveto observatorion pääpiirteistä, mainitaan yhteisön observatorioon liittymisen kannalta välttämätön lainsäädäntö ja annetaan liittymistä koskeva rahoituskertomus.
4. Kertomuksen IV luvussa esitetään yhteenveto observatorion vuoden 1999 lopulta vuoden 2002 puoliväliin harjoittamasta toiminnasta ja tarkastellaan kahta tärkeintä alaa, jotka ovat markkinointi ja rahoitus sekä lainsäädäntö.
5. Kertomuksen V luvussa kuvataan observatorion keräämän ja analysoiman tiedon levittämistä tärkeimmille ammattiryhmille.
6. Kertomuksen VI luvussa esitetään kokonaisarvio yhteisön osallistumisesta observatorion toimintaan ottaen erityisesti huomioon vuonna 1999 asetetut tavoitteet sekä komission ja observatorion kahdenvälisen suhteiden kehittyminen.

¹ EYVL L 307, 2.12.1999, s. 61.

I JOHDANTO

Tämä kertomus käsittelee yhteisön osallistumisesta Euroopan audiovisuaalisen observatorion toimintaan tehdyn neuvoston päätöksen 1999/784/EY täytäntöönpanoa². Kyseessä on välikertomus, jossa selostetaan komission toimintaa observatorion kanssa solmituissa institutionaalisissa kahdenvälisissä suhteissa ja esitetään observatorion kyseisen päätöksen hyväksymisen jälkeen toteuttamat tärkeimmät toimet teollisuuden ja viranomaisten asettamien vaatimusten täyttämiseksi.

II YHTEISÖN OSALLISTUMINEN OBSERVATORION TOIMINTAAN

Euroopan neuvosto perusti observatorion ministerikomiteansa 15. joulukuuta 1992 antamalla päätöslauselmalla (92)70 alustavasti kolmeksi vuodeksi Euroopan neuvoston osittaisena sopimuksena. Ministerikomitea vahvisti 20. maaliskuuta 1997 antamallaan päätöslauselmalla (97)4 observatorion toiminnan jatkumisen toistaiseksi.

Yhteisön observatorion toimintaan osallistumisen oikeusperusta on EY:n perustamissopimuksen 157 artiklan (ent. 130 artiklan) 3 kohta. Kyseisessä artiklassa viitataan yhteisön toimintaan teollisuudessa.

Oikeusperustan tavoitteen mukaisesti yhteisön päätös osallistua täysimääräisesti observatorion toimintaan on ratkaisevan tärkeä asianmukaisen ja perusteellisen tiedon toimittamiseksi Euroopan audiovisuaalialalle muun muassa markkinoinnin, rahoituksen, lainsäädännön ja oikeuskäytännön alalla.

Observatorion toiminta on osoittautunut erittäin tehokkaaksi. Se on mahdollistanut tällaisen tiedon nopean käsittelyn ja levittämisen yleisille toimijoille, kuten alan toimijoille, ja erityisesti pienille ja keskisuurille yrityksille.

Lisäksi observatorion työ on EU:n teollisuudelle merkittävä etu, koska se kattaa useita maita, mukaan luettuina ehdokasvaltiot, ETA-maat ja lähes kaikki muut Euroopan maat.

Teollisuuden kannalta on välttämätöntä, että observatorio pystyy asettamaan käyttöön monenlaista tietoa ja tekemään hakuja tilauksesta. Tällä on merkitystä myös poliittisille päättäjille sekä jäsenvaltioissa että yhteisössä.

Observatorio ei ole audiovisuaalialan ainoa tilastotietolähde. Eurostat on kehittänyt vuodesta 1999 lähtien tilastotietojen perusrakennetta, jonka tavoitteena on ottaa käyttöön kattava strategia, jonka avulla yhteisön tasolla voidaan tuottaa useita yhdenmukaistettuja tilastosarjoja. Näitä tilastosarjoja voidaan hyödyntää eri toimintalinjojen kehittämisessä ja niiden vaikutusten seurannassa, kansainvälisissä neuvotteluissa ja audiovisuaalialan sivutoimintojen kehityksen seuraamisessa.

Observatorion ja Eurostatin asiantuntijat kokoontuvat kaksi kertaa vuodessa keskustelemaan toiminnan koordinoimisesta ja päällekkäisyyksien välttämisestä aloilla, jotka kuuluvat kummankin tehtäviin. Tämä koskee erityisesti markkinatilastoja. Lisäksi observatorio osallistuu Eurostatin audiovisuaalialan tilastoja käsittelevän työryhmän kokouksiin. Eurostat

² EYVL L 307, 2.12.1999, s. 61.

puolestaan osallistuu observatorion ammatillisia organisaatioita käsittelevän neuvoa-antavan komitean kokouksiin.

Tästä syystä Eurostat on tähän asti pyrkinyt kehittämään lähinnä sellaisia aloja, joilla virallisista tilastotiedoista (esimerkiksi kattavista yhdenmukaistetuista yrityksiä, kotitalouksia ja työvoimaa koskevista tutkimuksista saaduista tilastoista sekä maksutasetilastoista) on erityistä etua. Observatorio puolestaan on tehnyt merkittävää työtä yksityiskohtaisemmalla tasolla, mistä erityisesti alan yritykset ovat hyötynet (esimerkkeinä mainittakoon tilastot elokuvissakäyntien määrästä kutakin elokuvaa kohden ja tiedot alan johtavista yrityksistä, joista on saatavilla julkaistua tietoa). Lisäksi observatorion toiminta on ulotettu kattamaan myös muita aloja kuin tilastotietojen keräämisen. Observatorio myös kerää ja levittää oikeudellisia tietoja sekä välittää ammatillisesti tärkeää tietoa.

III NEUVOSTON PÄÄTÖKSEN TÄYTÄNTÖÖNPANO

Neuvoston päätöksen 1 artiklassa säädetään, että Euroopan yhteisöstä tulee Euroopan audiovisuaalisen observatorion jäsen. Tämä tapahtuu Euroopan neuvoston osittaisella sopimuksella. Päätöksen 2 artiklan mukaan komissio edustaa yhteisöä sen suhteissa observatorioon. Päätöksen 5 artiklassa mainitaan, että yhteisö osallistuu observatorion toimintaan vuoden 2004 loppuun asti.

3.1 Osallistumisen virallistaminen

Komissio on osallistunut observatorion toimintaan tämän perustamisesta lähtien ja on edustettuna observatorion päätöksentekoeleimissä. Komissio on myös aina rahoittanut observatorion toimintaa yhtä suurella summalla kuin observatorion suurimmat jäsenmaat.

Vuoden 2000 alussa komissio käynnisti neuvottelut Euroopan neuvoston ja observatorion kanssa neuvoston päätöksen täytäntöönpanemisesta. Neuvotteluissa keskusteltiin erityisesti siitä, voiko yhteisö osallistua observatorion toimintaan osallistumatta samalla kuitenkaan – toisin kuin muut observatorion jäsenet – Audiovisuaalisen Euren hankkeisiin. Neuvotteluissa käsiteltiin myös mahdollisuuksia ottaa huomioon komission erityiset rahoitusehdot käyttämättömien varojen käytön ja sellaisten velvoitteiden yhteydessä, joita sovelletaan, jos komissio eroaa observatoriosta myöhemmässä vaiheessa.

Euroopan neuvoston ministerikomitea hyväksyi 21. syyskuuta 2000 päätöslauselman (2000)7, jossa vahvistetaan observatorion muutettu toimintasääntö ja varainhoitosäännökset, jotka on tarkistettu edellä mainittujen komission vaatimusten mukaisesti.

Euroopan neuvoston päätöslauselman johdosta komissio valtuutti päätöksellään C(2000)3308³ audiovisuaalipolitiikasta vastaavan komission jäsenen Viviane Redingin virallistamaan yhteisön osallistumisen Euroopan audiovisuaalialan observatorioon sopimuksella, joka perustuu Euroopan neuvoston pääsihteerin kanssa käytävään kirjeenvaihtoon. Kirjeenvaihto virallistettiin 16. ja 22. marraskuuta 2000.

Kirjeenvaihtoon liitettiin yhteisymmärryspöytäkirja, jossa vahvistetaan erityisehdot komission vuotuisille sitoumuksille, jotka liittyvät yhteisön osallistumiseen observatorion toimintaan. Komissio ja observatorio päivittävät ja vahvistavat yhteisymmärryspöytäkirjan joka vuosi.

³ Päätöstä C(2000)3308 ei ole julkaistu.

3.2 Yhteisön rahoitustuki

Rahoitus selvitys, joka on liitetty ehdotukseen neuvoston päätökseksi, osoittaa, että maksusitoumus- ja maksumäärärahoja varattiin yhteensä 1 325 000 euroa koko kuuden vuoden ajaksi.

Kuten edellä mainitaan, yhteisön osallistuminen observatorion toimintaan virallistettiin vasta marraskuussa 2000 eli noin vuosi neuvoston päätöksen hyväksymisen jälkeen. Varmistaakseen observatorion kanssa tehdyn yhteistyön jatkumisen vuonna 1999 komissio myönsi jo ennen toimintaan osallistumisen virallistamisesta käytävien neuvotteluiden päättymistä observatoriolle 31. tammikuuta 2000 tukisopimuksen, jonka kokonaismäärä vastasi toimintasäännön mukaisen teoreettisen tuen määrää eikä ylittänyt rahoitus selvityksessä – joka on liitetty ehdotukseen neuvoston päätökseksi – vuodelle 1999 osoitettua määrää.

Tukisopimuksen määräykset olivat yhdenmukaisia komission varainhoitoasetukseen sisältyvien tukisäännösten kanssa. Observatoriolle suoritettava määrä laskettiin prosenttiosuutena kaikista todellisista kustannuksista, joita observatoriolle oli aiheutunut viitevuonna 1999. Tällainen menettely eroaa yhteisymmärryspöytäkirjan periaatteista, joiden mukaan vuotuisen tuen määrä ei kytkeydy suoraan samana vuonna aiheutuneisiin todellisiin kustannuksiin, vaan tuen määrä on kiinteä. Mahdolliset liिकासuoritukset vähennetään suorituksen jälkeistä vuotta seuraavan vuoden rahoitusosuudesta.

Koska tukisopimusta käytettiin vuonna 1999 rahoitusjärjestelmänä, observatoriolle oli mahdollista maksaa tuki, joka oli 8 528 euroa vähemmän kuin arvioitu enimmäismäärä. Observatorio on tähän päivään asti pyytänyt komissiota maksamaan tämän summan, joka observatorion mukaan kuului sille. Komissio on kuitenkin aina kyseenalaistanut observatorion näkemyksen ja korostanut, että se on täyttänyt kaikki rahoitusta koskevat velvoitteensa. Ongelmaa ei ole vielä ratkaistu. Observatorion johto päätti äskettäin perustaa asiantuntijapanelin, joka voi esittää asianmukaisia ehdotuksia vaateen ratkaisemiseksi. On huomattava, että saman panelin tehtävänä on esittää ehdotuksia myös toiseen observatorion vaateeseen, joka koskee vuoden 1993 tukiasioita. Komissio katsoo, ettei sillä ole mitään velvollisuuksia observatoriota kohtaan myöskään tässä toisessa tapauksessa ja että asiantuntijapanelin perustaminen on observatorion aloite, joka ei voi johtaa komissiota sitoviin tuloksiin.

Kaikki vuosia 1999–2002 koskevat maksusitoumusmäärärahat (MSM) ja maksumäärärahat (MM) olivat alhaisempia kuin summat, jotka mainitaan komission ehdotuksessa neuvoston päätökseksi. Yhteisön rahoitusosuus on myös aina ollut alhaisempi kuin mitä komissio on ilmoittanut.

	1999	2000	2001	2002
Osoitetut MSM/MM euroina	200 000 €	215 000 €	220 000 €	225 000 €
Todelliset MSM euroina	198 184 €	200 000 €	219 945 €	219 822 €
Todelliset MM euroina	189 656 €	200 000 €	219 945 €	219 822 €
Osoitettu rahoituksen enimmäismäärä prosentteina	12,25 %	12,25 %	12,25 %	12,25 %
Todellinen rahoitusosuus	9,68 %	10,04 %	10,89 %	9,64 %

IV OBSERVATORION YLEINEN TOIMINTA

Observatorion toimintasäännössä todetaan, että seurantakeskuksen tarkoituksena on kehittää audiovisuaaliselle teollisuudelle suunnattua tiedottamista sekä selkiyttää markkinoista vallitsevaa kuvaa ja lisätä avoimuutta ja että tässä yhteydessä seurantakeskuksen on kohdistettava erityistä huomiota tietojen luotettavuuteen, yhteensopivuuteen ja vertailukelpoisuuteen.

Tehtäviensä täyttämiseksi observatorio on kehittänyt toimintaansa erityisesti kahdella loholla. Se julkaisee vuositilastoja audiovisuaalialan markkinoista ja tietyistä taloudellisista kysymyksistä sekä säännöllisin väliajoin ilmestyvää oikeudellista tiedotetta. Lisäksi observatorio on tuottanut eri yhteyksissä useita muita julkaisuja.

4.1 Markkinointi ja rahoitus

Observatorion toiminnan tavoite markkinoinnin ja rahoituksen alalla on kerätä tietoa ja asettaa sitä alan ammattilaisten saataville, jotta he tulevat tietoisiksi Euroopan audiovisuaalimarkkinoiden eri alojen (elokuvien, television, videon ja multimedian) tärkeimmistä kehityssuunnista. Tällaista tietoa tarvitsevat esimerkiksi markkina-analyytikot. Lisäksi asianmukainen tieto auttaa yrityksiä, erityisesti pk-yrityksiä, valmistelevaan liiketoimintasuunnitelmiaan ja hankkeidensa rahoitusta.

Observatorio analysoi erityisesti koko audiovisuaaliteollisuuden käytettävissä olevia taloudellisia resursseja (mukaan lukien erittelyt julkisesta rahoitusosuudesta ja kulutusmenoista). Lisäksi se tekee määrällisiä analyyseja elokuvateosten ja muiden audiovisuaalisten teosten tuotannosta ja levityksestä. Observatorio myös tutkii kuluttajakäyttäytymistä (ottaen huomioon yleisön, audiovisuaalisten laitteiden ja ohjelmien hankinnan sekä elokuvissakäynnit) sekä Euroopan ja muiden alueiden välillä tehtäviä vaihtoja.

Tiedot kerätään laajan yhteistyökumppaneista ja tietojen toimittajista koostuvan verkoston avulla. Tämä koskee myös laadullisia markkinatietoja. Observatorio on jatkanut yhteistyötä aihekohtaisten Euroopan laajuisten tietojen toimittajien kanssa. Näitä ovat ammattialajärjestöt, kansainvälisiä verkostoja hallinnoivat yksityisyrietykset ja akateemiset laitokset, jotka ovat perustaneet asiantuntijaverkoston. Tarvittaessa observatorio on ollut

johtavassa asemassa perustettaessa elokuvateollisuuden tietoja toimittavia kansallisista lähteistä koostuvia verkostoja, joista esimerkkeinä mainittakoon *LUMIERE* ja *KORDA*. Yhteistyö sellaisten Euroopan laajuisten ja kansallisten hallintoelinten kanssa, jotka ovat observatorion johdon jäseniä, on myös tuottanut tulokseksi lisätietoa eri kansallisista lähteistä. Lisäksi observatorio tekee tiivistä yhteistyötä sen neuvoa-antavassa komiteassa edustettuina olevien ammattialajärjestöjen kanssa.

Observatorion tärkein julkaisu on *vuosikirja*. Vuonna 2002 ilmestyy vuosikirjan kahdeksas painos, joka koostuu viidestä eri ajankohtina julkaistavasta niteestä. Vuosikirjan sähköinen versio sisältää suurimman osan vuosikirjassa julkaistusta tiedosta. Sähköisen version ansiosta tiedot ovat helposti ja nopeasti niitä tarvitsevien saatavilla.

Observatorion toinen vuosittainen julkaisu on elokuvien maailmanmarkkinoiden kehitystä seuraava *FOCUS. The World Film Market*, jota on julkaistu vuodesta 1997 lähtien yhteistyössä Cannesin elokuvafestivaalien järjestäjien kanssa ja levitetty kyseisten festivaalien osallistujakunnalle.

EUROFICTION on observatorion kolmas vuosittainen julkaisu. Sen seitsemäs painos ilmestyy tänä syksynä. *EUROFICTION* on lajissaan lähes ainutlaatuinen, sillä se tarjoaa tietoa ja kehitysanalyyskejä viiden suurimman Euroopan maan (Ranskan, Saksan, Italian, Espanjan ja Yhdistyneen kuningaskunnan) omista television fiktio-ohjelmista. Lisäksi julkaisussa esitetään joka vuosi monografioita kahdesta muusta Euroopan maasta.

Edellä mainittujen säännöllisesti ilmestyvien julkaisujen lisäksi observatorio julkaisee useita raportteja ja tutkimuksia. Liite 1 sisältää tiivistelmän observatorion vuosina 1999–2002 julkaisemista raporteista ja tutkimuksista.

Observatorio on kehittänyt kaksi erikoistietokantaa, joista *LUMIERE* koskee Euroopassa esitettyjen elokuvien katsojamäärää ja *KORDA* elokuva- ja audiovisuaaliteollisuuden kansallisia ja alueellisia julkisia rahoitusjärjestelmiä Euroopassa. Nämä erikoistietokannat tarjoavat observatoriolle mahdollisuuden laatia uusia lisäarvoa tuovia analyyseja ja levittää tehokkaasti tietoa alan ammattilaisille ja suurelle yleisölle.

Vuodesta 2000 lähtien observatorio on myös pyrkinyt mukauttamaan ja laajentamaan (alunperin ulkoisen konsultin ylläpitämää) *AMADEUS*-tietokantaa, joka sisältää noin viiden miljoonan Euroopassa toimivan yrityksen rahoitustiedot. Näistä yrityksistä 25 000 toimii audiovisuaalialalla. Tietokannan avulla observatorio kykenee tekemään yksityiskohtaisen rahoitusanalyysin useimpien jäsenvaltioiden eri teollisuudenaloista.

4.2 Lainsäädäntö

Observatorio on perustanut laajan lakiasiantuntijaverkoston, jolla on vankkaa kokemusta audiovisuaaliteollisuuden eri aloista. Näin audiovisuaaliteollisuudelle voidaan tarjota monipuolista tietoa ja perustavanlaatuisia kommentteja. Verkostolla on keskeinen asema useiden hankkeiden toteuttamisessa, koska se tarjoaa perustietoa, jota observatorio myöhemmin yhdistelee, jäsentää ja muokkaa. Observatorio tiedottaa työstään painetussa ja sähköisessä muodossa sekä erilaisten workshopien, seminaarien ja esitelmien kautta. Lisäksi observatorio vastaa erityisiin tietopyyntöihin. Kohderyhmän muodostavat muun muassa teollisuuden (kuten ammattiyhdistysten ja pk-yritysten) edustajat, asianajotoimistot, valtionhallinnon elimet, EU:n toimielimet, sääntelyviranomaiset, hallinnolliset yksiköt, kansanedustajat (sekä kansallisella että Euroopan tasolla) ja tutkimuslaitokset.

IRIS on observatorion tiedote, joka sisältää oikeudellista tietoa lähetystoiminnan, elokuvien, uusmedian ja uuden teknologian alasta sekä näihin aloihin liittyvästä lainsäädännöstä. Tiedotteessa raportoidaan säännöllisin väliajoin kansainvälisistä ja yhteisöä koskevista aiheista sekä eri Euroopan maissa tapahtuneesta kehityksestä. Lisäksi siinä seurataan joidenkin tärkeiden Euroopan ulkopuolisten markkinoiden kehitystä. *IRIS*-tiedotteen lukijakunta on vuodesta 1999 lähtien saanut tietoa alan tärkeimmistä edistysaskeleista. Vuosittain ilmestyy kymmenen numeroa (vuoden 2002 puoliväliin mennessä on ilmestynyt kuusi numeroa). Tähän mennessä on ilmestynyt noin 850 artikkelia. Tiedote on saatavilla myös sähköisesti.

IRIS-tiedotteen täydennyksenä on joka toinen kuukausi vuoden 2001 tammikuusta lähtien ilmestynyt *IRIS Plus*, joka on vertaileva ja aihekohtainen oikeudellinen yhteenveto valikoiduista aiheista, jotka ovat erityisen tärkeitä. Lisäksi *IRIS*-tiedote sisältää kolme päivitystä, jotka koskevat keskeisten eurooppalaisten yleissopimusten ja muiden kansainvälisten sopimusten allekirjoittamista ja ratifiointia (ks. kunkin vuoden toukokuun numero), sekä yhteenvetotaulukon kansallisesta sääntelystä yhteiskunnallisesti erittäin merkittävien tapahtumien alalla (ks. vuoden 2001 maaliskuun numero).

Euroopassa tapahtuneiden tärkeiden edistysaskeleiden jatkuva seuranta on johtanut kattavan oikeudellisen tietokannan kehittämiseen. Tämä tietokanta, jonka työnimenä on *IRIS Merlin*, asetetaan saataville sähköisessä muodossa, jotta suuri yleisö voi tutustua *IRIS*-tiedotteen artikkeleihin ja niihin liittyvään asiakirjarekisteriin. Hanke on edennyt jo pitkälle, joten tietokanta on julkisesti saatavilla todennäköisesti tämän vuoden lopulla.

IRIS-tiedotteen avulla tehtävän järjestelmällisen kuukausittaisen päivityksen lisäksi observatorion oikeudellisista tiedoista vastaava osasto on toteuttanut useita hankkeita valikoiduista aiheista (ks. liite 2). Huomionarvoisia ovat erityisesti kaksi yksityiskohtaista tutkimusta, joista toinen koskee televisiotoimintaa, tiedotusvälineiden keskittymistä sekä kansallisia ja yhteisön sääntelyjärjestelmiä (*Television and Media Concentration – Regulatory Models on the National and the European Level*) ja toinen lainkäyttövaltaa lähetystoiminnan alalla Euroopassa (*Jurisdiction over Broadcasters in Europe*). Molemmat tutkimukset on julkaistu *IRIS Special* -sarjassa.

V OBSERVATORION TIEDOTUSTOIMINTA

Alan toimijat ovat yleisesti sitä mieltä, että observatorio on viime vuosina tehostanut huomattavasti toimintaansa kattavan tiedon toimittajana monilla audiovisuaaliteollisuuden aloilla. Tämä on sellaisen johdonmukaisen levityspolitiikan ansiota, joka – rahoituslähteen mukaisesti – ei suosi kaupallista jakelua vaan perustuu selkeästi ilmaisjakeluun. Observatorion tiedotus- ja levityspolitiikan muotoutumiseen vaikutti myös observatorion verkkosivujen (www.obs.coe.int) uudelleenorganisointi vuonna 2001. Verkkosivuilla on linkkejä valikoituihin aihekohtaisiin lähteisiin.

Lisäksi observatorio vastaa säännöllisin väliajoin tietopyyntöihin, joita esittävät ammattiyhdistykset, tutkimuslaitokset, sääntelyviranomaiset, observatorion johdon ja neuvoa-antavan komitean jäsenet sekä kansanedustajat (sekä kansallisella että Euroopan tasolla) ja erityisesti pk-yritykset.

Observatorion työt julkaistaan yleensä englanniksi, ranskaksi ja saksaksi.

5.1 Markkinointi ja rahoitus

Observatorio julkaisee useita erilaisia markkinointia ja rahoitusta koskevia julkaisuja, joilla on erilainen levikki.

Tilastotietoja sisältävän *vuosikirjan* myynti on noin 700–800 kappaletta vuodessa. Vuosikirjaa jaetaan kuitenkin ilmaiseksi yli tuhat kappaletta vuodessa observatorion hallintoelinten (esimerkiksi johdon ja neuvoa-antavan komitean) jäsenille, observatorion ammatillisten yhteistyökumppaneiden verkostolle sekä erilaisille elimille, kuten kansallisille kirjastoille ja Media desk -yhteystoimistoille. Vuonna 2001 *vuosikirjan* myynti väheni julkaisemisen viivästymisen takia. Viivästys puolestaan johtui siitä, että osa tarvittavista tiedoista ei ollut ajoissa saatavilla. Tällaisten ongelmien välttämiseksi *vuosikirja* jaettiin vuonna 2002 viiteen aihekohtaiseen julkaisuun, joita ei julkaista samanaikaisesti vaan yksitellen, toisin sanoen heti kun tarvittavat tilastotiedot ovat saatavilla.

Yearbook Premium Service -palvelulla on 50–100 kaupallista asiakasta, jotka ovat pääosin konsultteja ja lähetystoimintaa harjoittavien yhtiöiden kehittämisestä vastaavia osastoja.

FOCUS. The World Film Market on julkaisu, jota jaetaan ilmaiseksi 10 000 lukijalle, joista 7 500 on Cannesin elokuvafestivaalien asiakkaita.

EUROFICTION-tutkimuksella on rajatumpi kohderyhmä (tutkimuksen vuosittainen myynti on 20–30 kappaletta). Sitä jaetaan ilmaiseksi noin 250 observatorion verkoston jäsenelle.

5.2 Lainsäädäntö

Eri *IRIS*-julkaisujen myynti perustuu pääosin ulkoisiin jakelijoihin, joiden varastoissa on noin 800 kappaletta kyseistä julkaisua. Observatorion suoramyynti on melko vähäistä, sillä tilauksia on vuosittain alle sata. Observatorio harjoittaa tällä hetkellä ilmaisjakelupolitiikkaa, erityisesti erilaisten kokousten ja festivaalien yhteydessä. *IRIS*-tiedotetta jaetaan säännöllisin väliajoin julkisille elimille ja poliittisille päättäjille.

IRIS-erityispainokset observatorio levittää suoraan itse. Tekijänoikeutta digitaaliajalla koskevaa *IRIS Focus* -julkaisua on jaettu ilmaiseksi satoja kappaleita (lähes 800 kappaletta), minkä lisäksi sitä on myyty vuodesta 2000 lähtien yli sata kappaletta. Tämä raportti on ilmaiseksi saatavilla myös observatorion kotisivuilla.

Kummastakin *IRIS Specials* -julkaisusta, joista toinen ilmestyi vuonna 2001 ja toinen vuoden 2002 keväällä, on jaettu ilmaiseksi yli 500 kappaletta. Ensiksi mainittu julkaisu koskee tiedotusvälineiden keskittymistä ja jälkimmäinen lainkäyttövaltaa lähetystoiminnan alalla. Ensiksi mainittua on lisäksi myyty yli sadalle asiakkaalle.

IRIS plus -nimellä julkaistavia artikkeleita jaetaan ilmaiseksi erityistapahtumien yhteydessä. Artikkelit ovat parantaneet merkittävästi tämän julkaisuryhmän yleistä tunnettuutta.

5.3 Internet

Lähes kaikki observatorion työt ja julkaisut ovat saatavilla ilmaiseksi tai maksua vastaan observatorion verkkosivuilla, joilla vierailee jatkuvasti useita kävijöitä. Uusimpien tilastojen mukaan verkkosivuilla vieraillaan keskimäärin yli 11 000 kertaa kuukaudessa.

Observatorion verkkosivuille lisättiin vastikään kaksi erityistä verkkosivua, jotka kattavat markkinointia ja rahoitusta koskevat kysymykset, jotta observatorion tiedotustoiminta voidaan tuoda mahdollisimman monen ulottuville. Lumiere-verkkosivulla, joka sisältää elokuva-alan katsojatilastoja, vierailee noin 4 000 kävijää kuukaudessa. Uudella Korda-verkkosivulla, joka sisältää taloudellisia tilastoja, on jo lähes 800 kävijää kuukaudessa.

Internet-yhteyksien analyysi osoittaa, että suuri osa useista eri maista peräisin olevista kävijöistä vierailee observatorion verkkosivuilla säännöllisin väliajoin. Muutamat heistä siirtyvät observatorion verkkosivuille Euroopan komission audiovisuaalipolitiikkaa koskevalla verkkosivulla olevan linkin kautta.

5.4 Muu tiedotustoiminta ja kokoukset

Observatorion mielestä sen toiminnan tulosten levityksen kannalta on tärkeää osallistua aktiivisesti erilaisiin kokouksiin ja seminaareihin. Lisäksi observatorio edistää ja järjestää yhteistyössä kumppanilaitostensa kanssa joitakin ammattialan tapahtumia. Niitä varten se myös usein laatii raportteja, joita se jakaa tapahtumiin osallistuville henkilöille keskusteluiden tausta-asiakirjoiksi.

Lisäksi observatorio antaa vuosittain noin 10 lehdistötiedotetta. Niiden lukijakuntaan kuuluvat erityisesti alan ammatillaiset ja poliittiset päättäjät. Niihin kohdistetaan usein huomiota myös kansainvälisessä lehdistössä.

Liite 3 sisältää lyhyen yhteenvedon tapahtumista, joiden järjestämiseen observatorio on osallistunut.

VI PÄÄTELMÄT

Tällä hetkellä observatorion täysjäsenenä on 35 maata ja Euroopan yhteisö. Euroopan neuvostolla ja Audiovisuaalisella Eurekalla on observatoriossa tarkkailijan asema. Kyse ei ole pelkästään muodollisesta osallistumisesta monenväliseen kansainväliseen organisaatioon, vaan komissio ja observatorio ovat kehittäneet toimivan ammattimaisen kumppanuuden. Se hyödyttää sekä teollisuutta, joka saa säännöllisin väliajoin ja viivytyksittä käyttöönsä asianmukaista tietoa, mikä lisää avoimuutta, että julkisia viranomaisia, jotka voivat käynnistää teollisuudenalojen edustajien kanssa hyödyllisiä keskusteluita, jotka perustuvat markkinoiden parempaan tuntemukseen.

Nämä tulokset on voitu saavuttaa hyvin jäsenettyjen ja tehokkaiden lähdeverkostojen jatkuvan kehittämisen ansiosta. Lähdeverkostojen avulla observatorio voi tehdä tiivistä yhteistyötä kaikkein luotettavimpien tietolähteiden kanssa eri teollisuudenaloilla.

Observatorio on esimerkki siitä, kuinka julkisen ja yksityisen sektorin toimintaa voidaan yhdistää eri maissa niin, että saavutetaan arvokkaita tuloksia, jotka hyödyttävät suurta käyttäjäkuntaa, ovat kohtuuhintaisia – jos tässä yhteydessä otetaan huomioon toimintaan osallistuvilta elimiltä saatu tuki – ja tarjoavat alalle asianmukaista tietoa.

Liite 1: Observatorion tärkeimmät markkinoita ja rahoitusta koskevat raportit

Public Aid Mechanisms for the Film and the Audiovisual Industry in Europe; nide I: *Comparative Analysis of National Aid Mechanisms*; nide II: kansalliset monografit. Tämä raportti, jonka observatorio ja Ranskan CNC julkaisivat yhteisesti vuonna 1999, sisältää laajan katsauksen audiovisuaalialan julkisiin tukijärjestelmiin Euroopan unionissa.

Developments of digital television in the European Union. Observatorio laati tämän digitaalitelevision kehitystä koskevan raportin vuonna 1999 Euroopan unionin silloisen puheenjohtajavaltion Suomen järjestämää kokousta varten.

Radio and Television Systems in Europe 2000/2001. Tässä työssä, jonka alkuperäisestä Hans-Bredow -instituutin toimittamasta saksankielisestä julkaisusta on olemassa englannin- ja ranskankielinen käännös, kuvataan 33 Euroopan maan audiovisuaalialaa.

European Films on European Televisions. Tämä vuonna 2000 yhteistyössä Médiamétrien ja ETS:n kanssa laadittu raportti tarjoaa yksityiskohtaista tietoa suurimmilla ilmaisilla televisiokanavilla esitettyjen elokuvien lukumäärästä ja alkuperästä. Lisäksi raportissa annetaan katsojaluvut tietyistä eurooppalaisilla televisiokanavilla esitetyistä suosituista elokuvista.

Economy of European TV Fiction - Market Value and Producers / Broadcasters Relations. Observatorio yhteisrahoitti ja julkaisi tämän raportin vuonna 2000. Raportin toteuttamisesta vastasi INA yhteistyössä Eurofiction-ryhmän kanssa. Ranskan CNC osallistui raportin rahoitukseen. Tämä työ perustuu uuteen menetelmään ja tarjoaa ensi kertaa arvion televisiotuotannon taloudellisesta arvosta Euroopassa. INA päivittää parhaillaan tätä raporttia (observatorion, Ranskan CNC:n ja DDMA:n antamalla rahoitustuella).

Raportit *The Film Industry in the Russian Federation* ja *The Video industry in the Russian Federation* julkaistiin vuonna 2001. Observatorio tilasi nämä kaksi raporttia kahdelta tunnetulta venäläiseltä konsultilta.

Distribution of Third Country Films in the European Union (1996–2002). Tämä raportti laadittiin Euroopan unionin puheenjohtajavaltion Espanjan Madridissa 18.–19. huhtikuuta 2002 järjestämää EU:n ja kolmansien maiden elokuva- ja televisioalaa käsittelevää konferenssia varten.

Observatorion verkkosivuilla on julkaistu useita kansallisten hallintoelinten tai asiantuntijoiden toimittamia elokuvateollisuutta koskevia kansallisia raportteja. Raportit ovat peräisin Belgiasta, Tšekistä, Virosta, Saksasta, Islannista, Italiasta, Venäjältä, Portugalista, Espanjasta ja Yhdistyneestä kuningaskunnasta.

Parhaillaan ollaan laatimassa tutkimusta digitaalitekniikkojen vaikutuksista elokuvien levitykseen.

Liite 2: Observatorion tärkeimmät lainsäädäntöä koskevat raportit

Aihe: Lainkäyttövalta lähetystoiminnan alalla Euroopassa (Televisio ilman rajoja -direktiivi ja Euroopan neuvoston yleissopimus)

Aihetta käsitellään maaliskuussa 2002 ilmestyneessä *IRIS Special* -julkaisussa. Raportti perustuu IViR:n ja EPRAn kanssa marraskuussa 2001 pidettyyn seminaariin, jossa tarkasteltiin oikeudellisia aiheita ja voimassa olevaa oikeuskäytäntöä.

Aihe: Televisio ja tiedotusvälineiden keskittyminen

Aihetta käsitellään helmikuussa 2001 ilmestyneessä *IRIS Special* -julkaisussa. Raportti kattaa Saksan, Yhdistyneen kuningaskunnan, Espanjan, Italian ja Ranskan valitseman sääntelymallit, Euroopan unionin (lainsäädännön ja oikeuskäytännön kautta) asettaman kehyksen, Yhdysvaltojen soveltaman sääntelyjärjestelmän ja vastaavan asiantilan Venäjällä.

Aihe: Lähentyminen

Vuonna 2001 *IRIS plus* -sarjassa korostettiin lähentymistä ja tarkasteltiin sitä erityisesti kahdesta näkökulmasta, joista toinen oli perinteistä tiedonvälitystä (erityisesti lähetystoimintaa) koskevan sääntelyn sovellettavuus uusmediaan ja toinen sääntelyviranomaisten sekä muiden valvontaelinten nykyisen organisaatorakenteen ja toimivallanjaon soveltuvuus tiedotusvälineiden lähentämiseen (esimerkiksi kilpailulainsäädännön nojalla).

Kaksi seminaaria on järjestetty tietojen ja ideoiden keräämiseksi yhteensä neljää lähentymistä koskevaa *IRIS plus* -julkaisua varten (*IRIS plus* 2001-6, *IRIS plus* 2001-8, *IRIS plus* 2001-10 ja *IRIS plus* 2002-2).

Aihe: Ehdolliseen pääsyyn perustuvat palvelut

Syrjimätöntä pääsyä digitaalisiin pääsynvalvontapalveluihin käsitellään *IRIS plus* -sarjan numerossa 2001-2.

Aihe: Sähköiseen levitykseen liittyvät tekijänoikeuskysymykset

IRIS Focus -sarja (vuodelta 2000) sisältää neljä artikkelia, joissa käsitellään Maailman henkisen omaisuuden järjestön (WIPO:n) oikeudellisia välineitä ja eurooppalaisia tekijänoikeusdirektiivejä, eri maiden oikeuskäytäntöä sähköisten oikeuksien omistussuhteiden alalla, sähköisiä oikeuksia koskevia sopimuksellisia ja oikeudellisia puitteita eri maissa sekä erilaisia menetelmiä audiovisuaalisten teosten (kuten MP3, Napster, Scour ja Gnutella) levittämiseksi Internetissä.

Lisäksi *IRIS plus* -sarjan numerossa 2002-4 tarkasteltiin ongelmia, jotka liittyvät elokuvien levittämiseen Internetin kautta.

Aihe: Itsesääntely

Tiedotusvälineiden yhteissääntelyä Euroopassa käsitellään *IRIS plus* -sarjan numerossa 2002-6. Lisäksi aiheesta järjestettiin 6.–7. syyskuuta 2002 seminaari, jonka isäntänä toimi yliopistollinen Eurooppa-instituutti. Seminaarin järjestettiin yhdessä IViR:n ja EMR:n kanssa.

Aihe: Elokuvatuotanto ja rahoitus

Aiheena on elokuvatuotanto ja elokuvien levitys Euroopassa sekä tietyt kansallisuuskysymyksen aiheuttamat ongelmat. Raportti kattaa sekä yhteisön tason että kansallisen tason Belgian, Saksan, Espanjan, Ranskan, Italian, Alankomaiden, Norjan ja Yhdistyneen kuningaskunnan osalta (sähköinen julkaisu vuoden 2000 tammikuulta). *IRIS plus* -sarjan numerossa 2001-4 käsitellään kansallista elokuvantautantotukea sekä siihen liittyviä lainsäädäntökysymyksiä ja kehityssuuntia (raportti kattaa Saksan, Ranskan, Italian, Espanjan, Yhdistyneen kuningaskunnan ja osittain myös EU:n).

Aihe: Julkinen yleisradiotoiminta

IRIS Focus 2000–6 koskee julkisen yleisradiotoiminnan rahoittamista tietyissä Keski- ja Itä-Euroopan maissa (Bulgariassa, Slovakiassa, Tšekissä, Puolassa ja Unkarissa). Raportti on kannanotto Hans Bredow -instituutin tekemään tutkimukseen ja tuloksiin, jotka sisältyvät seuraaviin julkaisuihin: *Der schweizerische Öffentliche Rundfunk im Netzwerk* (IPMZ Zürich 2001) ja *Der öffentliche Rundfunk im Netzwerk von Politik, Wirtschaft und Gesellschaft* (NOMOS Baden-Baden/Hamburg 2001).

Aihe: Mainonta

Aiheina ovat lapsille kohdistettua mainontaa koskeva sääntely EU:n jäsenvaltioissa sekä tietyissä yhteisöön rajoittuvissa maissa (toukokuu 2000) ja mainospottien käyttö jalkapallo-otteluiden yhteydessä (toukokuu 2002).

Aihe: Kansalliset raportit

Turkin osalta on laadittu raportti audiovisuaalialaa koskevasta lainsäädännöstä (sähköinen julkaisu vuoden 2001 heinäkuulta). Venäjän osalta on laadittu raportti televisio- ja radiolähetyksiä koskevasta toimilupajärjestelmästä (sähköinen julkaisu vuoden 2001 heinäkuulta).

Vuoden 2002 puolivälissä oli valmisteilla useita hankkeita, kuten *IRIS Merlin* -tietokanta ja oikeudellisten lähteiden hyperlinkkikokoelma. *IRIS Merlin* sisältää kattavan luettelon IRIS-artikkeleista ja aihekohtaisista lähdeviitteistä, jotka asetetaan julkisesti saataville Internetin kautta ja toimivat oikeustieteellisten tutkimusten apuvälineenä. Hyperlinkkien kokoamisen tavoitteena on laatia järjestelmällinen luettelo linkeistä, joiden kautta pääsee oikeudellisen alan lähteisiin, jotka puolestaan mahdollistavat oikeudellisten ja poliittisten asiakirjojen käytön.

Liite 3: Observatorion järjestämät seminaarit

Markkinointi ja rahoitus

Film Information and Statistics. Järjestetty Turkin kulttuuriministeriön järjestämän audiovisuaalipolitiikkoja ja niiden täytäntöönpanoa Euroopan unionissa ja Turkissa koskevan konferenssin yhteydessä (Eskisehir 4. huhtikuuta 2001).

Case studies of success in European film distribution. Järjestetty eurooppalaisen elokuvafoorumin yhteydessä (Strasbourg 8.–13. marraskuuta 2001).

The Film and Video industry in the Russian Federation and their relations with other European countries. Järjestetty Moskovan kansainvälisten elokuvafestivaalien yhteydessä (Moskova 26. kesäkuuta 2002).

Lainsäädäntö

How to distinguish between broadcasting and new media services - Broadcasters' access to new Media markets (Amsterdam, 16. kesäkuuta 2001).

Media Supervision on the threshold of the 21st century – Structure and powers of regulatory authorities in the era of convergence (Saarbrücken 6. marraskuuta 2001).

Jurisdiction over Broadcasters in Europe (Amsterdam 24. marraskuuta 2001).

Workshop on co-regulation of the Media in Europe (Firenze 6.–7. syyskuuta 2002).